

Член 50, параграф 1, буква а) — Съдилища, компетентни да издават европейска заповед за запор на банкови сметки

Издаване на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки може да се иска след съставянето на автентичния акт по смисъла на чл. 4, т. 10 от Регламент (ЕС) № 655/2014 г. от компетентния първоинстанционен съд. (чл. 618а, ал. 2 от ГПК)

Член 50, параграф 1, буква б) — Орган, определен за компетентен да получава информация за сметката

Информационен орган по чл. 14 от Регламента е:

Министерството на правосъдието,

дирекция "Електронно правосъдие и регистри"

адрес: г. София - 1040

ул. "Славянска" №1

телефон: 00359 (0)2 9237 511

електронна поща: ep@justice.government.bg

s_kaloferova@justice.government.bg

Член 50, параграф 1, буква в) — Методи за получаване на информация за сметката

Министерството на правосъдието получава информацията, посочена в пар. 1 на чл. 14 по метода предвиден в пар. 5, б. "б" на същия член.

В България съществува електронна информационна система за номерата на банковите сметки, техните титуляри и упълномощените да се разпореждат със сметките лица, която е създадена и се поддържа от Българската народна банка. Съгласно чл. 56а, ал. 3, т. 8 от Закона за кредитните институции министърът на правосъдието има достъп до въпросната информационна система във връзка с изпълнението на Регламент (ЕС) № 655/2014.

Член 50, параграф 1, буква г) — Съдилища, в които може да бъде подадена жалба срещу отказ за издаване на европейската заповед за запор на банкови сметки

Определението на съда, с което се отказва изцяло или частично издаването на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки, подлежи на обжалване с частна жалба по реда на Глава 21 от Гражданския процесуален кодекс.

Общото правило е, че се обжалва пред следващата по-горна съдебна инстанция.

Когато определението за отказ е постановено от въззивна инстанция, то подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд. (чл. 618б от Гражданския процесуален кодекс)

Член 50, параграф 1, буква д) — Органи, определени като компетентни за получаването, предаването и връчването на европейска заповед за запор на банкови сметки и други документи

Компетентен орган за получаването, предаването или връчването на заповедта за запор и на другите документи по Регламент (ЕС) № 655/2014 е съдебният изпълнител. (чл. 618в, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс)

Член 50, параграф 1, буква е) — Орган, компетентен да изпълни европейската заповед за запор на банкови сметки

Компетентен орган да изпълни заповедта за запор в съответствие с глава 3 от Регламент (ЕС) № 655/2014 е съдебният изпълнител. (чл. 618г, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс)

Член 50, параграф 1, буква ж) — До каква степен върху съвместните сметки и върху сметките на упълномощени лица може да бъде налаган запор

При налагането на запор върху съвместна сметка се прилагат общите правила за пасивна солидарност, доколкото банката като трето задължено лице не следва да извършва проучване на размера на дяловете на всеки от титулярите на сметката и основанията на получените и наредените преводи.

Възможно е в договора за съвместна банкова сметка да бъде уговорено, че всеки от ползвателите на платежни услуги може да се разпорежда изцяло с вземането по банковата сметка, като при налагане на запор върху вземането по сметката за задължение на един от ползвателите на платежни услуги, цялата наличност по сметката служи за изпълнението на запора. Няма правна пречка за налагането на запор върху съвместна сметка, като при такава уговорка банката ще изпълни заповедта за запор с цялата разполагаема наличност по сметката.

Съгласно българското законодателство в частност Гражданския процесуален кодекс не се предвижда възможност да се налага запор върху сметки на упълномощени лица. Вземането по запор се насочва срещу наличности и вземания собственост само на длъжника по принудителното изпълнение.

Съществуват сметки, по които законът забранява възможността за налагане на запор, защото тези сметки съхраняват средства, които принадлежат не на ползвателя на платежни услуги, а на трети лица.

Член 50, параграф 1, буква з) — Правила, приложими за суми, освободени от запор

Несеквестируем доход по Гражданския процесуален кодекс

Чл. 446. (1) Ако изпълнението е насочено върху трудовото възнаграждение или върху друго каквото и да е възнаграждение за труд, както и върху пенсия, чиито размери са над минималната работна заплата, може да се удържа само:

1. ако осъденото лице получава месечно възнаграждение в размер между минималната работна заплата и двукратния размер на минималната работна заплата – една трета част, ако е без деца, и една четвърт част, ако е с деца, които издържа;
2. ако осъденото лице получава месечно възнаграждение в размер между двукратния размер на минималната работна заплата и четирикратния размер на минималната работна заплата – една втора част, ако е без деца, и една трета част, ако е с деца, които издържа;
3. ако осъденото лице получава месечно възнаграждение в размер над четирикратния размер на минималната работна заплата – горницата над двукратния размер на минималната работна заплата, ако е без деца, и горницата над два пъти и половина размера на минималната работна заплата, ако е с деца, които издържа.

(2) Месечното трудово възнаграждение по ал. 1 се определя, след като се приспадат дължимите върху него данъци и задължителни осигурителни вноски.

(3) Ограниченията по ал. 1 не се отнасят до задължения за издръжка. В тези случаи присъдената сума за издръжка се удържа изцяло, а удържките по ал. 1 за другите задължения на осъдения и за задължения за издръжка за минало време се правят върху остатъка от всичките му доходи.

(4) Върху вземания за издръжка не се допуска принудително изпълнение. Върху стипендии се допуска принудително изпълнение само за задължения за издръжка.

Несеквестируем доход, получен по сметка в банка

Чл. 446а. (1) Несеквестируемостта на доходите по чл. 446, както и на помощи и обезщетения съгласно друг нормативен акт, се запазва и ако са постъпили по банкова сметка, но не по-рано от един месец преди налагане на запора.

(2) Запорното съобщение не поражда действие по отношение на помощите и обезщетенията по ал. 1 изцяло, както и спрямо пенсията до размера на минималната работна заплата, освен за задължения за издръжка.

(3) Когато от основанието на постъпленията по банковата сметка е видно, че те представляват възнаграждения за работа, банката не изпълнява запора до размера на минималната работна заплата, освен за задължения за издръжка.

(4) Банката превежда по сметката на съдебния изпълнител дължимите суми, като съобщава на съдебния изпълнител в срока и по реда на чл. 508, ал. 1 причините за неизпълнението, съответно че по заповираната сметка на длъжника постъпват доходи от пенсия или възнаграждения за работа.

(5) В едномесечен срок от получаване на съобщението по ал. 4, съответно от възражението на длъжника за наличието на несеквестируем доход съдебният изпълнител уведомява банката за частта, която следва да се превежда съгласно чл. 446.

Изпълнение срещу държавни учреждения по Гражданския процесуален кодекс

Чл. 519. (1) Не се допуска изпълнение на парични вземания срещу държавни учреждения.

(2) Паричните вземания срещу държавни учреждения се изплащат от предвидените за това средства по бюджета им. За тази цел изпълнителният лист се предявява на финансовия орган на съответното учреждение. Ако няма такива средства, съответният първостепенен ръководител с бюджет предприема необходимите мерки, за да се предвидят най-късно в следващия бюджет.

Изпълнение срещу общини и бюджетно субсидирани заведения по Гражданския процесуален кодекс

Чл. 520. (1) Не се допуска изпълнение върху средствата по банковите сметки на общините и другите бюджетно субсидирани заведения, постъпили като субсидия, трансфер или временен безлихвен заем от държавния бюджет, включително чрез бюджетите на общините или чрез други бюджети.

(2) Не се допуска изпълнение върху средствата от Европейския съюз и по други международни програми и договори на общините и свързаното с тях национално съфинансиране, както и върху средствата от авансово финансиране, когато са предоставени за сметка на държавния бюджет, включително и чрез сметки за средствата от Европейския съюз.

(3) Изпълнението на парични вземания върху друго имущество - частна собственост на длъжниците по ал. 1, се извършва по правилата на този дял.

Удръжки от паричните обезщетения, помощите и пенсиите по Кодекса за социално осигуряване

Чл. 114а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) Върху паричните обезщетения и помощите, изплащани по този кодекс, не могат да се налагат запори по реда на Гражданския процесуален кодекс и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс или да се извършват други удръжки освен за задължения към държавното обществено осигуряване и за задължения за издръжка, както и при прихващане на суми по реда на чл. 114, ал. 5.

(2) При определяне на дохода от пенсии, върху които се налагат запори по реда на Гражданския процесуален кодекс и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс или се извършват удръжки за вземания на държавното обществено осигуряване, както и при прихващане на суми по реда на чл. 114, ал. 5, се включват и добавките към нея с изключение на добавката за чужда помощ.

(3) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) Удръжките от пенсии за възстановяване на неоснователно получени суми за осигурителни плащания са в следните размери:

1. когато пенсионерът получава до 300,00 лв. месечно - една седма част;
2. когато пенсионерът получава от 300,01 до 400,00 лв. месечно - една шеста част;
3. когато пенсионерът получава от 400,01 до 500,00 лв. месечно - една пета част;
4. когато пенсионерът получава от 500,01 до 700,00 лв. месечно - една трета част;
5. когато пенсионерът получава над 700,01 лв. месечно - една втора част.

(4) Вземанията се събират в поредност: задължения за издръжка, неоснователно изплатени суми за осигурителни плащания, други публични вземания и частни вземания.

Уредба по Закона за социалното подпомагане

Чл. 14. (3) От парични социални помощи не могат да се правят удръжки, освен за:

1. надвзети средства за социално подпомагане в резултат на счетоводно-техническа грешка;
2. запори за вземания за издръжка на деца.

Член 50, параграф 1, буква и) — Такси, ако се начисляват такива от банките, за изпълнението на равностойни национални заповеди или за предоставянето на информация за сметка и информация за това коя страна трябва да заплати тези такси

Таксите по принудителното изпълнение се дължат и събират от съответните органи по принудително изпълнение. Банката е трето задължено лице, което предоставя информация и изпълнява разпореждания на органа по принудително изпълнение.

По отношение на видовете и размера на приложимите такси, съгласно Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС) се следва принципа на свобода на договарянето, като изрично е забранено на банките да събират такси само за определени техни действия, а в други също ограничен брой случаи изрично е предвидено таксите да съответстват на действителните разходи.

Действащото законодателство не предвижда изрично ограничение за начисляване на такса за обработване на запорно съобщение или за обслужване на запор по банкова сметка във връзка с изпълнителния процес. Таксите за обработка на запорно съобщение, както и останалите такси, прилагани от банките, имат договорен характер и се събират от ползвателите на платежни услуги /титуляра на сметката/ в съответствие с условията на сключения между страните рамков договор, както и приложимите към него общи условия и тарифа на банката.

На основание чл. 49 от ЗПУПС на титуляра на банкова сметка не би могло да се начислява такса за предоставяне на информация за сметката, изискуема съгласно глава трета от ЗПУПС.

Член 50, параграф 1, буква й) — Тарифата на таксите или другите правила, по които се определят приложимите такси, начислявани от която и да било институция или друг орган, който участва в обработването или изпълнението на заповед за запор

1. Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, подраздел „Г. “Такси събирани от Министерството на правосъдието”, т. 62б :

Предоставяне на информация, необходима за установяване на банката или банките и на сметката или на сметките на длъжника съгласно чл. 14 от Регламент (ЕС) № 655/2014 - 50 лева.

2. В Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс:

- предвидено е събирането от съда на такса от 50 лв. за налагане на обезпечителни мерки, когато акт на Европейския съюз предвижда това. (чл. 22, т. 3)

3. За целите на съдебното изпълнение са събират такси в размери, съобразно предвидените в Раздел II „Такси по съдебното изпълнение, събирани от държавните съдебни изпълнители“ от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс и тези в Тарифата за таксите и разносните към Закона за частните съдебни изпълнители http://www.bcpea.org/english/viewpage.php?page_id=3

Член 50, параграф 1, буква к) — Степенуване, ако има такова, на равностойните национални заповеди

Процесуалните закони, регламентиращи принудителното изпълнение изрично не уреждат фигурата „степенуване“ на съобщенията за налагане на обезпечителни и изпълнителни запови. В различните производства по принудително изпълнение съществува уредба на привилегии и поредност за реализиране на вземанията на вискателите, като за неуредените случаи се прилагат общите процесуално правни норми - поредността на наложените запови следва в общия случай принципът „Prior in tempore, potior in iure“.

Член 50, параграф 1, буква л) — Съдилища или орган по изпълнението, компетентни да предоставят средство за правна защита

Ако е налице някое от основанията, предвидени в чл. 33, пар. 1 или чл. 35, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 655/2014 - Ответникът и молителят могат да искат отмяна или изменение на европейска заповед за налагане на запов върху банкови сметки от компетентния първоинстанционен съд.

Ако е налице някое от основанията по чл. 34, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 655/2014 - Ответникът може да иска ограничаване или прекратяване на изпълнението на европейската заповед за налагане на запов върху банкови сметки пред съда, издал заповедта за запов.

Ако е налице основание по чл. 35, пар. 3 от Регламент (ЕС) № 655/2014 - Ответникът и молителят могат да искат ограничаване или прекратяване на изпълнението на европейската заповед за налагане на запов върху банкови сметки от съдебния изпълнител. Съдебният изпълнител уведомява за извършените действия съда, издал заповедта.

На основание чл. 35, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 655/2014 молителят може да иска изменение на изпълнението на европейската заповед за налагане на запов върху банкови сметки от съдебния изпълнител.

Член 50, параграф 1, буква м) — Съдилища, до които се подава жалба, и срок, ако има такъв, за подаване на жалбата

Постановеното по искането определение се обжалва с частна жалба. Когато определението е постановено от въззивна инстанция, то подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд. (чл. 618б във връз. с чл. 618д, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс)

Частните жалби се подават в едноседмичен срок от съобщаване на определението. (чл. 275, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс)

Член 50, параграф 1, буква о) — Езици, които се приемат за превод на документите

България няма да приема друг език освен български.

Последна актуализация: 29/11/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.